

Projekt Virtuální Univerzita třetího věku

www.e-senior.cz

Spolupráce s Provozně ekonomickou fakultou České zemědělské univerzity v Praze

Manažer VU3V: Ing. Klára Nehodová, nehodova@pef.czu.cz, 224 382 350

Máte zájem o zvyšování kvality života seniorů ve Vaší obci/mikroregionu ??

**Umožněte svým starším spoluobčanům vysokoškolské zájmové studium formou
Virtuální Univerzity třetího věku**

Univerzita třetího věku

Motto: „Senior přichází za výukou“

Vzdělávání seniorů, tzv. „Univerzita třetího věku“ (U3V) je aktivita s již více jak dvacetiletou historií. V současné době probíhá v různých podobách na téměř všech českých univerzitách. Výuka je však až na výjimky vázána na univerzitní, tedy především krajská města. Pro většinu seniorů z menších měst a venkova je tato možnost aktivního využití volného času nedostupná.

Virtuální Univerzita třetího věku (VU3V)

Motto: „Výuka přichází za seniorem“

VU3V je dlouhodobá společenská aktivita v oblasti seniorské výuky, jejímž cílem je zpřístupňovat vzdělávání označované jako Univerzita třetího věku těm zájemcům, kteří se z různých důvodů nemohou účastnit prezenčního studia U3V v sídlech vysokých škol či univerzit. Využitelnost se předpokládá zejména pro seniory, kterým ve studiu brání vzdálenost od sídel vysokých škol, či zdravotní problémy. Tato forma výuky je chápána jako forma distančního seniorského vzdělávání.

Garantem studijního programu a organizačním garantem VU3V je Provozně ekonomická fakulta (PEF) ČZU v Praze.

System výuky je založen na vysokoškolskými lektory předem natočenými multimedialními přednáškami, které se prostřednictvím internetu aplikují do výukových míst v rámci celé ČR, nezávisle na čase.

Využitím moderních ICT je tak možné zpřístupnit seniorské vzdělávání širokému okruhu zájemců a tím poskytnout stejné příležitosti všem seniorům bez rozdílu místa bydliště. Seniorské zájmové vzdělávání je touto formou poskytované i v „neuniverzitních“ místech.

Do výuky VU3V se ve svém regionu - zřízením tzv. „konzultačního střediska“ - může zapojit kterákoliv organizace (zřizovatel), který má zájem o poskytování seniorské výuky ve svém regionu (např. místní úřady, knihovny, školy, informační střediska, kluby seniorů a podobně).

VU3V zahrnuje skupinové přednášky a společné testy. Na následné samostatné studium podle individuálně zvoleného tempa a testy včetně nepovinné samostatné práce po každé přednášce se předpokládá doba 14 dní. Své studium si senioři mohou rozšiřovat dalšími doprovodnými aktivitami, např. vyhledáváním dalších informací ke studovaným tématům na internetu.

Základní počítačová gramotnost je pro seniory výhodou, nikoliv podmínkou. Přístup k přednáškám zahrnuje 4 základní úkony, které se senioři velmi rychle naučí a postupně si osvojí – i podle vzoru svých spolužáků - ovládnutí internetu popř. e-mailovou komunikaci. Postupné nenásilné ovládnutí počítače je pro seniory nedílným pozitivem, neboť počítač zde slouží jako prostředek, nikoliv jako cíl.

Přínos rozšíření výuky U3V do regionů

Zřizovatel zapojený do seniorského vzdělávání seznamuje veřejnost v místě svého působení (místní tisk apod.) o vzdělávací aktivitě, a může tak propagovat i své další činnosti. Ve spolupráci s místním zastupitelstvem pak vzrůstá i povědomí seniorů o zájmu a snaze zvyšovat kvalitu života seniorů.

Přínos rozšíření výuky U3V pro seniory

Positivem Virtuální U3V je pro seniory - mimo získávání nových poznatků na vysokoškolské úrovni - i plnohodnotně strávený čas a vlastní pocit sebeúcty, úspěšnosti v rodině a u přátel i sociální aspekt – pravidelné setkávání účastníků stejné generace při skupinové výuce, kteří nejen že si mohou společně v kolektivu rozšiřovat své teoretické vědomosti, ale předpokládá se i prostor pro sdílení denních praktických zkušeností, diskusi a neformální rozhovory o dalších tématech, kterými jsou v běžném životě obkloповány.

Všeobecné podmínky studia - účastník VU3V

Senior je na základě své písemné přihlášky registrovaný pouze v jednom konzultačním středisku (KS). Zúčastňuje se pravidelných přednášek a dodržuje daná pravidla KS.

Svůj zájem o studium dokládá účastí na přednáškách, aktivní účastí při diskuzích k přednáškám a vypracováním jak společných dílčích testů, tak i samostatného testu po každé přednášce a včetně celkového závěrečného testu. Po ukončení každého semestru obdrží senior Pamětní list a po ukončení 6 semestrů (nezáleží na délce studia – studium může být ze zdravotních či rodinných důvodů přerušeno) obdrží účastník při slavnosti promoci v aule ČZU v Praze „Osvědčení o absolvování“ Univerzity třetího věku při PEF ČZU v Praze.

Bude-li mít senior zájem o dalším studiu, může pokračovat ve svém KS studiu dalšími zvolenými tématy.

Konzultační středisko (KS) v regionech

Je místo vytvořené pro potřeby Virtuální výuky U3V na základě zájmu jednotlivých organizací / zřizovatelů (obcí, měst, mikroregionů, MAS, knihoven, škol, komunitních škol, klubů a domovů seniorů, zájmových seniorských spolků apod.) v celé ČR, nezávisle na regionu. Konzultační středisko může vzniknout před kterýmkoliv semestrem a po kterémkoliv semestru může (bez udání důvodu) svou činnost přerušit nebo ukončit.

Zřizovatel zajišťuje ve svém KS nezbytné technické podmínky pro výuku, což je:

- vhodná (bezbariérová) **místnost**
- **počítač/notebook s připojením na Internet**
- **dataproyektor**
- **promítací plátno**
- **ozvučení**

Zřizovatel rovněž stanovuje svou kontaktní osobu / moderátora, což může být zaměstnanec organizace, vedoucí klubu či zájmového seniorského spolku, časem i pověřený senior z řad účastníků apod., který je nedílnou součástí každého KS:

- administrativně spolupracuje s Centrem VU3V
- organizačně vede společné setkání studujících seniorů ve svém středisku
- technicky zabezpečuje průběh přednášky

Každá kontaktní osoba střediska bude Ing. Nehodovou, manažerkou VU3V při PEF ČZU v Praze **před zahájením výuky seznámena s organizačním vedením střediska a průběhem semestrální výuky** a to buď na společném semináři, nebo ve svém středisku před první přednáškou.

Tutor (kontaktní osoba) v konzultačním středisku

Ve spolupráci s Centrem VU3V (p. Krejzovou) vede potřebnou administrativu:

- * při zahájení zasílá písemné (naskenované) přihlášky
- * vybírá studijní poplatky od seniorů
- * organizuje a eviduje skupinovou výuku (podpis prezenční listiny)
- * zprostředkuje seniorům podávání informací z Centra VU3V
- * vybírá společně se seniory téma semestrálního kurzu

Ve vztahu k seniorům:

- * moderuje (provází a vede) společné produkce přednášky při výuce
- * zajišťuje technické provedení výuky (spuštění přednášek)
- * technicky pomáhá „začátečnickům“ při ovládnutí počítače, popř. testech

Pověřený lektor není odborníkem daného tématu.

Počet studentů v KS

Počet seniorů ve studijní skupině není limitován. Je na rozhodnutí každého střediska, pro kolik seniorů budou výuku realizovat. Při zahájení výuky bývá přítomno 5 – 10 seniorů s tím, že se během dalších semestrů - na základě ústního doporučení do studia již zapojených seniorů – počet většinou zvyšuje. V průměru ve střediscích studuje 16 seniorů, nejmenší skupinu tvoří 3 senioři, ve větších městech až 50 seniorů.

Na 1. přednášku je doporučeno nezávazně pozvat všechny seniory s tím, že po zhlédnutí přednášky se senioři rozhodnou, zda jim forma studia vyhovuje (pak vyplní přihlášku a budou dále studovat) nebo ne.

Podmínky přijetí seniora ke studiu

Kdo může studovat:

- * osoby se statutem důchodce
- * invalidní důchodce bez rozdílu věku
- * osoby kategorie 50 + (nezaměstnaní)

Podmínky studia:

- * vyplněná a KS potvrzená přihláška
- * zaplacený studijní poplatek

Způsob výuky

Průběh přednášky:

- * Časová náročnost cca 1,5 hodiny 1 x za 14 dní
- * Účastníci sledují přednášku v kolektivu (místnost KS) přenosem z internetu na plátno
- * Po každé přednášce vypracovávají senioři kolektivní test, (poté samostatně, včetně závěrečného testu.)
- * Mezi jednotlivými přednáškami může senior studovat individuálně podle svého rozhodnutí buď přes internet (opakovaná videopřednáška) nebo v tištěné podobě (*sylabus, přepsaná přednáška*). Vstupní přihlašovací jméno a heslo (login) na portál k přednáškám je seniorům přidělován na základě písemné přihlášky v konzultačním středisku.

Senioři společně shlédnou ve zvolené místnosti každých 14 dní (podle harmonogramu konkrétního KS) vždy jednu novou natočenou přednášku, která je umístěna na portálu VU3V (www.e-senior.cz). Po každé přednášce se předpokládá kontaktní osobou řízená společná diskuze v návaznosti na přednášené téma a následuje vypracování kolektivního testu k ověření pochopení celého výkladu.

Nejasnosti či doplňující otázky lze prostřednictvím e-mailové komunikace v prostředí UV3V portálu zaslat lektorovi, který do předem stanoveného termínu zašle odpovědi.

Časový prostor následujících 14ti může každý senior buď samostatně (nebo ve skupinkách) využít k samostudiu v libovolném čase, pouze v závislosti na chuti studovat a podle technických možností (počítač a připojení k internetu – z domova, v rámci rodiny, v KS, v PC učebnách, v knihovnách apod.). Pokud má senior problém s ovládním počítače nebo možností přístupu k němu, KS nabídne možnost konzultací. Senior též může studovat podle svého tempa z textu /sylabu.

Své znalosti si senior může ověřit v samostatně vypracovaném (generovaném) testu. Po jeho zpracování si správnost svých odpovědí může ihned ověřit. S výsledkem svého testu je seznámen jen on sám.

Další přednáška (za 14 dní) se doporučuje zahájit diskuzí o samostudiu, popř. nejasnostmi při studiu v předchozí přednášce, či doplněním souvisejících informací, které si senioři rádi samostatně vyhledávají v dostupné literatuře nebo na internetu. V případě nejasností je možné se společně vrátit k jednotlivým sekvencím předcházející přednášky a upřesnit si eventuelní nejasnosti. Teprve poté následuje další - nová - přednáška.

Podmínky pro úspěšné absolvování semestru

Povinně:

- účast na společných přednáškách – podpis presenční listiny
 - (omluva možná 2 x, nutno samostatného doplnění přednášky)
- minimálně jednou úspěšně samostatně vypracovaný test:
 - z každé přednášky (5 bodů z 10), počet opakování neomezený
 - celkový závěrečný test (10 bodů z 24), pět možností opakování

Nepovinně:

- vypracování eseje na dané studované téma
- účast na Závěrečném semináři / promoci

Ukončení semestru

Po splnění daných studijních podmínek pro úspěšné absolvování semestru proběhne pro všechny seniorské studenty Závěrečný seminář, na kterém senioři obdrží Pamětní list o absolvování daného semestru. (Pokud se nedostaví žádný zástupce střediska, Pamětní listy jsou odeslány poštou.)

Závěrečný seminář plní pro seniory rovněž společenskou a sociální stránku studia. Odpolední volný program (návštěva hradu, zámku, technické či přírodní památky, muzea pod.) v dané lokalitě pak poznávací a kulturní část.

Promoce

Vzdělávací cyklus „Svět okolo nás“ obsahuje 6 absolvovaných semestrů, které se mohou realizovat nezávisle na čase. Předpokládaná doba studia 3 let se může podle situace seniora (lázně, zdravotní, rodinné problémy) libovolně prodloužit, neboť senior nemusí absolvovat celé studium v časové návaznosti; libovolné semestry může vynechat a ke studiu se opět kdykoliv vrátit.

Pokud senior absolvuje 6 semestrů, je pozván na slavnostní promoci do auly ČZU v Praze, kde obdrží „Osvědčení o absolvování Univerzity třetího věku“. Následně může pokračovat v novém výukovém cyklu.

Jak se mohou organizace zapojit do výuky

Příprava v organizaci:

- provedení průzkumu zájmu mezi seniory o přednášky
- zvolení vhodné přednáškové místnosti podle možností organizace a předpokládaného počtu seniorů
- zvolení kontaktní osoby (tutora)

S Centrem VU3V (Ing. Nehodová):

- zahájení jednání o spolupráci (Ing. Nehodová)
- vyplnění popisu pro nové KS – zařazení KS na veřejnou stránku portálu
- podpis Smlouvy o spolupráci při provozování VU3V mezi zřizovatelem VU3V v daném regionu a ČZU v Praze

Seniorský portál www.e-senior.cz

Na veřejné stránce portálu jsou volně přístupné základní informace. Pod rubrikou „Konzultační střediska“ bude umístěn popis Vašeho střediska; propagace střediska; veřejný kontakt: informace o probíhajícím kurtu a termínech přednášek v daném semestru.

Přístup k interním informacím a k přednáškám je možný na základě přidělených přístupových hesel, které obdrží pověřený lektor střediska od p. Krejzové:

- pro KS – po registraci střediska (vyplněný vzor, podpis smlouvy) (Pověřený lektor obdrží přihlašovací jméno a heslo pro vstup do neveřejných stránek portálu – k přednáškám a doprovodným studijním materiálům. Navíc mají přístup k seznamu svých studentů a do rubriky „Pokyny“, ve které jsou umístěny formuláře a další materiály pro administrativu a propagaci střediska)
- pro každého svého seniora - po registraci (písemná přihláška) – přístup k přednáškám a doprovodným studijním materiálům

Studijní program „Svět okolo nás“

Seniorští studenti si v daném středisku společně zvolí kurz na následující semestr. Během jednoho semestru mohou senioři současně studovat max. 2 kurzy. (Výuka každého kurzu probíhá ve stejném 14 denním intervalu; v sudém týdnu 1. kurz, v lichém týdnu 2. kurz.)

0. pilotní kurz – Astronomie, 4 přednášky (Sluneční hodiny I. a II, Astronomové Rudolfa II. I. a II.). Pilotní kurz slouží především k pochopení systému studia a ověření způsobu přijatelnosti jak pro seniory, tak i pro KS. Pro středisko může být rovněž pojat jako propagační pro další zájemce v následném semestru. Astronomii je možné studovat vždy pouze před zahájením řádného semestru - v září / lednu, 1 x týdně. Kurz *se nezapočítává* do celkových 6 kursů nutných k absolvování studijního programu.

Ostatní kurzy obsahují 6 přednášek: (viz veřejná stránka „Přehled kurzů“)

- ** Využití informačních technologií
- ** Vývoj a současnost Evropské unie
- ** Osobní finance

- ** Pěstování a využití jedlých a léčivých hub
- ** Čínská medicína v naší zahradce
- ** Lesnictví
- ** Vývoj a historie české myslivosti

- ** Dějiny oděvní kultury I.
- ** Dějiny oděvní kultury II.
- ** Dějiny oděvní kultury III.
- ** Obklopeni textilem

- ** Hudební nástroje
- ** Kouzelná geometrie
- ** Michelangelo Buonarroti – život a dílo
- ** Umění rané renesance v Itálii
- ** Baroko v Čechách

- ** Etika jako východisko z krize společnosti
- ** Evropské kulturní hodnoty

- ** Lidské zdraví
- ** Potraviny a spotřebitel

Financování

1. Pro seniory

Povinně: Studijní poplatek:

* **Astronomie:** 150,- Kč

* **Ostatní kurzy** 200,- nebo 300,- Kč

(podle seniory zvoleného kurzu, částky vybírá KS)

Nepovinně:

* **za tisk sylabů** (tiskne po dohodě se seniory kontaktní osoba. Počet stran 10 – 20 ke každé přednášce. Doporučuji stanovit jednotný poplatek 20,- Kč.)

* **cestovné** – účast na Závěrečných seminářích, promoci.

2. Pro konzultační střediska

Na zřizovatele se nevztahují žádné finanční požadavky. Předpokládá se, že dostatečnou podporou studia je poskytnutí podmínek pro výuku (provozní náklady, technika, kontaktní osoba). Konzultační střediska, která budou požadovat finanční částku na náklady spojené s organizací a provozem VU3V si mohou individuálně stanovit příspěvek do max. výše 40 % studijního poplatku, tj. 60 - 80 - 120 Kč / osobu a semestr. Vybraný příspěvek zůstává středisku v plné výši. (95 % středisek studijní částku nenavyšuje).

Možnosti zahájení výuky ve střediscích

Možné zahájení výuky: **v zimním semestru** - od září / od října
v letním semestru - od ledna / od února

1. Zahájení výuky v zimním semestru:

a) od září pilotní kurs Astronomie, 4 přednášky
Zahájení výuky: 1. - 7. září
Výuka: po týdnu
Ukončení výuky: poslední týden v září
Závěrečný test, ukončení kurzu: 1. týden v říjnu

Zhodnocení zájmu účastníků a přínosu pro středisko / mikroregionu.
Rozhodnutí o pokračování dalším semestrem **od října**.

b) od října jeden (nebo dva) vybrané kurzy, každý s 6 přednáškami

Zahájení výuky: 1. – 14. října
Výuka: po 14 dnech (říjen – prosinec)
Ukončení výuky: do 15. prosince
Závěrečný test, ukončení kurzu: do 31. prosince
Závěrečný seminář: v 2. polovině ledna

Totéž platí pro letní semestr od ledna / února do května.

Průběh semestru

<i>Zimní semestr</i>	Září	Říjen	Listopad	Prosinec	Leden
<i>Letní semestr</i>	Leden	Únor	Březen	Duben	Květen
Astronomie	výuka po týdnu	nelze			
Ostatní kurzy		Výuka po 14 dnech			
Výuka - 6 přednášek v termínech		01. - 14. 15. - 28.	29. - 11. 12. - 25.	26. - 9. 10. - 23.	
Opakování, závěrečný test				24. - 31.	
Závěrečné semináře / promoce					15. - 31.

Pozn: Uvedené termíny jsou informativní. Kurzy jsou zpřístupněny (1. přednáškou) od prvního pondělí, které je nejbližší datu uvedenému v harmonogramu. (*Pro ZS: Astronomie od 1. září, ostatní kurzy od 28. září 2014*).

Konkrétní přesná data zpřístupňování jednotlivých přednášek jsou vždy uvedena na portálu v sekci „Pokyny“.

V Praze 10. dubna 2015

Ing. Klára Nehodová
nehodova@pef.czu.cz
 224 382 350